

[Justitsministeren.]

Skønnet herom må som sagt bl. a. bygge på de lægelige udtalelser. Domstolene ved, at det ikke er muligt for psykiaterne med sikkerhed at bedømme muligheden af, om en domfældt påny vil gøre sig skyldig i kriminelle handlinger af tilsvarende — eller endnu mindre af anden — art. Det er for domstolene af største betydning at være bekendt med den større eller mindre sandsynlighed, med hvilken det i de enkelte tilfælde er muligt at udtale sig derom, og med de usikkerhedsmomenter, som er tilstede, og psykiaterne giver i reglen også retten mulighed derfor, bl. a. ved en udførlig gennemgang af det grundlag, på hvilket de bygger deres slutninger. Har lægerne i et tilfælde skønnet, at der ikke eller kun i ringe grad var risiko for, at en patient fremtidig skulle begå alvorlige kriminelle handlinger, og viser dette sig ikke at holde stik, berettiger det efter min mening ikke til at mene, at lægerne har gjort sig klogere, end de er, og der behøver heller ikke at være skønnet forkert på det grundlag, man havde. I disse tilfælde er det altså domstolene, der træffer afgørelsen og har ansvaret. Af de 20 før omtalte tilfælde, som har været fremdraget i pressen, hører fem til denne gruppe. I de tre af disse tilfælde havde de pågældende efter mindre alvorlige sædelighedsforbrydelser været dømt til forvaring i psykopat-anstalt og var først blevet udskrevet, efter at de under anstaltopholdet havde underkastet sig kastration.

En anden gruppe omfatter tilfælde af tiltalefrafald. Tiltalefrafald mod åndssvageforsorg sker kun i mindre alvorlige tilfælde. Mere betydning har de ret hyppige tiltalefrafald overfor børn og unge under 18 år på vilkår af inddragelse under børneforsorg eller, hvis der er tale om alvorligere kriminalitet, af anbringelse på ungdomshjem eller lignende børneinstitution. Anklagemyndigheden følger i sådanne tilfælde i vid udstrækning de råd, børneværnsmyndighederne giver om de skridt, der anses for hensigtsmæssige overfor de pågældende unge. Den tragiske sag, som nylig har givet anledning til megen omtale, hører til denne kategori. Det kan i dette tilfælde næppe med rette hævdes, at den farlighed, den pågældende nu har lagt for dagen, burde have været erkendt, når henses til hans alder —

han var 16 år, da han begik sin første alvorlige forbrydelse — og de oplysninger om ham, som iøvrigt dengang forelå.

Den tredje gruppe tilfælde er den eneste, i hvilken det ville være muligt for mig at ændre praksis med hensyn til løsladelser. Det drejer sig om de psykisk abnorme, der er idømt tidsbestemt straf eller fængsel på livstid. I reglen vil det være kriminelle, som skønt psykisk afvigende dog af psykiaterne er anset for egnede til påvirkning gennem straf; men det sker også, at anklagemyndigheden i alvorlige sager påstår straf, skønt den pågældende ifølge de lægelige udtalelser må anses for uegnet til påvirkning gennem straf, og at domstolene følger anklagemyndigheden.

Det er en selvfølge, at man i sådanne tilfælde ved afgørelsen af spørgsmål om prøveløsladelse tager hensyn til de foreliggende oplysninger om de pågældendes farlighed, derunder også til forbrydelsens art og grovhed såvel som til den domfældtes adfærd og udvikling under det i reglen meget langvarige fængselsophold.

Af de i pressens oversigt nævnte hører fire tilfælde til denne gruppe. Disse fire var for deres første grove forbrydelse idømt henholdsvis 16 års tugthus, 14 års fængsel, 12 års fængsel og fængsel på livstid. De blev prøveløsladt — i sidste tilfælde betinget benådet — efter henholdsvis ca. 15, 10, 8 og 14 års forløb og begik det nye forhold efter henholdsvis ca. 1, 20, 1 og 3 år på fri fod. Den første blev idømt sikkerhedsforvaring, den anden psykopatforvaring, den tredje er idømt livsvarigt fængsel, og den sidste, der blev betinget benådet for livsvarigt fængsel, er indsat til afsoning af reststraffen. Der forelå for de tre's vedkommende ingen grund til at formode, at de påny skulle komme ud for tilsvarende konfliktsituationer og påny gøre sig skyldige i voldshandlinger. At en mand i affekt og skinsyge har dræbt sin hustru eller arbejdskammerat, kan ikke give begrundelse for at formode, at han efter løsladelsen begår drab på en 12-årig pige eller gør sig skyldig i uterlighed. En undtagelse er forsåvidt han, der efter i sin tid at have dræbt en 13-årig pige 20 år efter løsladelsen ansås skyldig i voldtægt, men han skulle i hvert fald have været løsladt i 1934, 16 år før han begik den næste grove forbrydelse.